

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

_____ Інна САВИЦЬКА

« _____ » _____ 2023 року

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

журналістики та мовної комунікації,

протокол № 11 від 09 травня 2023 р.

Завідувач кафедри

Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Журналістика»

_____ Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасна українська література та літературно-художня критика»

Спеціальність 061 – Журналістика

Освітня програма – Журналістика

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – канд. пед. наук Чумак Т. М.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Сучасна українська література та літературно-художня критика

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	061 Журналістика	
Освітня програма	Журналістика	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	іспит (4 семестр, 2 курс)	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	4	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	60 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	6 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Сучасна українська література та літературно-художня критика»:

формування у студентів спеціальності «журналістика» знання сучасного українського літературного процесу та основ літературної критики, вироблення у них навичок літературно-критичної діяльності.

Основні завдання:

удосконалення навичок сприйняття й осмислення конкретного літературного твору і всього літературно-художнього процесу;

2) з'ясування природи літературної критики, її методів, жанрів, функціонально-стильових різновидів;

3) спрямування самостійної роботи студентів на вивчення кращих творів сучасних письменників та зразків літературно-художньої критики.

Актуальним для студентів спеціальності «журналістика» є можливість оволодіти методикою аргументації своїх висловів про ідейно-естетичні особливості твору, індивідуальний стиль автора, удосконалити естетичний смак.

На практичні заняття з курсу «Сучасна українська література та літературно-художня критика» виносяться теми, які, на наш погляд, є найбільш важливими в розумінні сучасного українського літературного процесу, а також історичного розвитку, становлення і функціонування літературної критики.

Курс засвідчує тісний зв'язок з такими дисциплінами, як історія української літератури, історія українського літературознавства, естетика, структуралізм, герменевтика та ін.

Методика проведення практичних занять орієнтована на активізацію процесу самостійного осмислення і тлумачення, на творче обдумування історичного і текстуального матеріалу.

Студенти повинні знати:

1. Предмет, завдання, роль курсу в системі літературознавства.

2. Систему жанрів літератури та літературної критики, методи і критерії оцінки твору.

3. Періодизацію української літератури та літературної критики, її передумови і особливості зародження, становлення, стан і функціонування у різні періоди.

4. Сучасний стан української літератури та літературної критики, особливості розвитку сучасного літературного процесу і ролі критики в цей період.

Студенти повинні вміти:

1. Аналізувати явища художньої літератури, давати їм критичну оцінку.

2. Самостійно створювати різні за жанровими формами твори літературно-художньої критики. Вільно володіти логіко-понятійним апаратом, термінами, даними літературознавства, цитатами художніх творів.

За навчальним планом вивчення курсу передбачено протягом 1 семестру. Навчальний матеріал переділено на 2 змістові модулі. У тематичному плані репрезентовано розподіл годин кожного модуля за видами навчальних занять та самостійної роботи студентів, упродовж вивчення курсу студенти виконують 2 контрольні роботи, які містять комплексні завдання.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК07. Здатність працювати в команді. ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне

забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	тижні	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основні напрями розвитку сучасного літературного процесу												
Тема 1. Культурно-історичні умови розвитку літературного процесу в Україні останньої чверті ХХ – початку ХХІ століття. Основні напрями розвитку сучасного літературного процесу. Окреслення поняття «сучасний літературний процес» (остання чверть ХХ – поч. ХХІ ст.). Активне співіснування в сучасному	1	2	4			4						

<p>літературному процесі різних мистецьких шкіл, течій, напрямів. Типи художніх дискурсів у сучасній українській літературі: неомодернізм, неопозитивізм, постмодернізм як моделі національно-культурного самоусвідомлення. Коротка характеристика творчості кількох найбільш відомих сучасних письменників.</p>														
<p>Тема 2. Постмодернізм як естетичне явище: джерела, етапи розвитку, представники, жанрові різновиди Передумови постмодерного дискурсу в сучасній українській літературі. Українська дискусія про постмодернізм. Карнавальний напрям постмодерної літератури. Два етапи літературного процесу кінця XIX—XX століття. Посткарнавальна література як друга течія постмодернізму в українській літературі. Поява нових літературних угруповань та об'єднань. Художні здобутки поезії та прози на межі століть. «Київська школа поезії» – оригінальний модерний проект в українській літературі</p>	2	2	4			4								

другої половини ХХ ст.												
<p>Тема 3. Новітня українська літературна критика (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.).</p> <p>Імена і здобутки. Тамара Гундорова, Віра Балдинюк, Андрій Дрозда, Ростислав Семків, Євген Баран, Андрій Бондар, Ігор Бондар-Терещенко, Михайло Бриних. Думки літературних критиків у ставленні до постмодернізму в українській літературі.</p>	3	2	4			4						
<p>Тема 4. Поетична генерація сімдесятників у літературному процесі України другої половини ХХ століття.</p> <p>Конкретно-історичні умови виникнення покоління «сімдесятників». Проголошення абсолютної творчої свободи митця. Повернення поезії до власної мистецької сутності, пріоритет загальнолюдських гуманістичних цінностей над класовими. Міфологізм поетичного мислення «сімдесятників» П. Мовчана, В. Затуливітра, Л. Талалая. Суспільні трансформації 80-х років та їх осмислення митцями.</p> <p>Літературна критика про творчість</p>	4	2	4			4						

сімдесятників.												
<p>Тема 5. Поетична генерація вісімдесятників у літературному процесі України другої половини ХХ століття. Естетичні орієнтири вісімдесятників. Представники літературного покоління. Літературна критика про творчість вісімдесятників.</p>	5	2	4			4						
<p>Тема 6. Формування поетичної генерації «дев'яностівців» Особливості постмодерної естетики поетів 90-х років, її відмінність від творчих засад вісімдесятників. Покоління «дев'яностівців» – «покоління національної депресії». Групування поетів 90-х у творчі гурти («Західний вітер», «Червона фіра», «Нова дегенерація») Київська школа поетів у 90-ті роки.</p>	6	2	4			4						
<p>Тема 7. Неомодернізм у сучасній українській прозі. Поняття неомодернізму. Місце Олесья Ульяненка в літературному процесі к. ХХ – п. ХХІ ст.</p>	7	2	4			4						

(романи «Сталінка», «Вогненне око», «Богемна рапсодія», «Зимова повість», «Син тіні», «Жінка його мрії» та ін.). літературознавці про творчість Олеся Ульяненка.												
Тема 8. Неомодернізм у сучасній українській прозі. В'ячеслав Медвідь, Євген Пашковський як репрезентанти модернізованого неотрадиціоналізму в українській літературі кін. ХХ ст. Інтелектуальна проза Степана Процюка.	8	2	4			4						
Тема 9. Естетична концепція жіночої прози. Термін «жіноча література» («жіноча проза», «жіноча поезія», «жіноче письмо») Проза Ніли Зборовської як психоаналітична модель жіночого письма. Проблематика, жанрові різновиди прози Марії Матіос. Місце Галини Пагутяк в жіночій прозі порубіжжя. Осмилення подій початку ХХІ століття у романі Ліни Костенко «Записки самашедшого».	9	2	4			4						
Тема 10. Тенденції розвитку сучасної	10	2	2			4						

української драматургії. Сучасний стан українського театру. Тенденції розвитку драматургії: жанрові різновиди, тематична багатоплановість, риси постмодернізму, драми абсурду. Світоглядний принцип драми абсурду.												
Модульна контрольна робота			2									
Разом за змістовим модулем 1		20	40			40						
Змістовий модуль 2. Найновіші тенденції сучасного літературного процесу												
Тема 11. Нові риси історичного роману 90-х років. Нові якості історичного роману Р. Іваничука, П. Загребельного, Ю. Мушкетика, Ліни Костенко, М. Вінграновського. Роман Василя Шкляра «Чорний ворон» – історичний роман про боротьбу холодноярських повстанців із радянською владою.	11	2	4			4						
Тема 12. Художня репрезентація сторінок національної історії. Проза А.Кокотюхи («Червоний», «Чорний ліс» та ін.). Модель історико-пригодницького роману у творчості Володимира Рутківського («Джури козака Швайки», «Сині води»). Українська історія за Дмитром Білим.	12	2	4			4						

<p>Історичний авантюрно-містичний роман «Басаврюк XX»: специфіка жанру, сюжетні колізії, образи головних героїв, символіка. Сучасна українська біографістика.</p>												
<p>Тема 13. Концепція двох полюсів української літератури – елітарності й масовізму. Жанрове розмаїття «масової літератури» (детективи, трилери, мелодрами, кримінальні романи тощо). Поняття «бестселер». Специфічні умови його розвитку в українській літературі порубіжжя. Дискусія про нові стильові тенденції в сучасному українському письменстві (проблема присмерку (існування/не існування) постмодерних тенденцій у літературі, «новий» реалізм, неопозитивізм, новоромантизм, неомодернізм тощо).</p>	13	2	4			4						
<p>Тема 14. Альтернатива як спосіб самовираження молодих українських письменників. Найновіші тенденції сучасного літературного процесу.</p>	14	2	4			3						

<p>Художнє осмислення подій Євромайдану та російсько-української війни в текстах В. Шкляра («Чорне сонце»), М. Матіос («Приватний щоденник. Майдан. Війна...»), М. Слабошпицького («Велика війна 2014»), Г. Вдовиченко («Маріупольський процес»), С. Жадана («Інтернат»), С. Талан («Оголений нерв»), А. Кокотюхи («Вогняна зима»).</p>												
<p>Тема 15. Нові виміри прози та поезії 2014-2023 років. Література періоду українсько-російської війни. Мобілізація добра в книзі «Волонтери» упоряд. І. Карпа. Вікторія Амеліна як представниця новітнього розстріляного Відродження, її книга «Синдром листопаду». Твори про одвічне протистояння незламної української нації колонізаторам-загарбникам. М. Кідрук («Небратні»), С. Лойко («Аеропорт»), А. Цаплієнко («Книга змін»), С. Жадан («Луганський щоденник»), Б. Жолдак «Укри», В. Івченко «2014». Антологія української драми «Майдан. До і після» та ін.</p>	15	1	1			3						

Тема 16. Розмаїття проблем в сучасній критиці. Осмислення творчого процесу у доробку В. Дончика, Т. Салиги, М. Ільницького, Є. Барана, М. Слабошпицького, Р. Харчук, В. Брюховецького та ін. критиків. Молодше покоління поціновувачів літератури та перспективи розвитку літературної критики в Україні.	16	1	1			2						
Модульна контрольна робота	17		2									
Разом за змістовим модулем 2		10	20			20						
Усього годин		30	60			60						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Київська школа поетів. Творчість Василя Голобородька.	2
2	Як мислити позитивно в складних соціально-політичних умовах ХХІ ст. (за поезією Сергія Жадана).	2
3	Утвердження життєвих цінностей у поезії Олександра Ірванця.	2
4	Творчість Юрія Андруховича. Поезія. «Казкар». Романи «Рекреації», «Московіада».	2
5	Колізії внутрішнього світу ліричної героїні в поезії Анни Малігон.	2
6	«Життя надвоє: з тобою і без тебе. Проблема сирітства в оповіданні Тані Малярчук «Час дітей».	2
7	Суспільство на краю прірви, або апокаліпсис не за горами (за романом Світлани Талан «Коли ти поруч»).	2
8	Боротьба за виживання маленької людини у світі насильства (за романом Ольги Слоньовської «Дівчинка на кулі»).	2
9	Сім'я в умовах кризової ситуації в Україні (за романом Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»).	2
10	Формування відповідального ставлення до створення майбутньої сім'ї (за романом Ірен Роздобудько «Гудзик»).	2
11	Переступ морального закону у творі Оксани Забужко «Казка про калинову сопілку».	2
12	Безкомпромісність та незламність духу українського народу в романі Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон».	2

13	Ролі-маски: за і проти (за романом-фантазмагорією Неди Нежданої «Угода з ангелом»).	2
14	Вірність дружбі у романі Юрія Винничука «Танго смерті».	2
15	Епохальний роман Володимира Лиса «Століття Якова».	2
16	Філософське осмислення буття в романі Ганни Пагутяк «Писар східних воріт притулку».	2
17	Важливість родовідної пам'яті в романі Люко Дашвар «Покров».	2
18	Понівечені долі в тоталітарному суспільстві (за романом Марії Матіос «Солодка Даруся».	2
19	Українська міфологія в міському фентезі Дари Корній (роман «Гонихмарник»).	2
20	Модульна контрольна робота	2
21	Модель історико-пригодницького роману у творчості Володимира Рутківського («Джури козака Швайки», «Сині води»).	2
22	Українська історія за Дмитром Білим. Історичний авантюрно-містичний роман «Басаврюк ХХ».	2
23	Художнє осмислення подій російсько-української війни в романі С. Жадана («Інтернат»).	2
24	Художнє осмислення подій Євромайдану та російсько-української війни в творі М. Матіос «Приватний щоденник. Майдан. Війна...».	2
25	Мобілізація добра в книзі «Волонтери» упоряд. І. Карпа.	2
26	Вікторія Амеліна як представниця новітнього розстріляного Відродження, її книга «Синдром листопаду».	2
27	М. Слабошпицький. «Велика війна 2014» – книжка про те, «як українська нація складає свій важливий екзамен на повноцінність».	2
28	Розмаїття проблем у сучасній критиці. Осмислення творчого процесу у доробку В. Дончика, Т. Салиги, М. Ільницького, Є. Барана, М. Слабошпицького, Р. Харчук, В. Брюховецького та ін. критиків.	2
29	Молодше покоління поціновувачів літератури та перспективи розвитку літературної критики в Україні.	2
30	Модульна контрольна робота	2
	Разом	90

5. Самостійна робота студентів

ХУДОЖНІ ТВОРИ ДЛЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ТА ДОДАТКОВОГО ПРОЧИТАННЯ

ДЛЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ПРОЧИТАННЯ

1. Ліна Костенко «Записки українського самашедшого».
2. Юрій Андрухович «Рекреації», «Московіада».
3. Степан Процюк «Інфекція», «Під крилами великої Матері».
4. Оксана Забужко «Я, Мілена», «Музей покинутих секретів».
5. Марія Матіос «Солодка Даруся», «Москалиця».
6. Василь Шкляр «Ключ», «Чорний ворон».

7. Мирослав Дочинець «Вічник», «Криничар».
8. Леонід Кононович «Тема для медитації».
9. Євгенія Кононенко «Імітація».
10. Володимир Лис «Століття Якова», «Соло для Соломії».
11. Євген Пашковський «Свято».
12. Любко Дереш «Культ».
13. Макс Кідрук «Бот».
14. Люко Дашвар «На запах м'яса».
15. Юрій Винничук «Танго смерті».
16. Ірен Роздобудько «Він: Ранковий прибиральник. Вона: Шості двері».
17. Іван Білик. «Меч Арея».
18. Роман Іваничук «Орда».
19. Андрій Кокотюха «Червоний».
20. С. Жадан «Інтернат».
21. В. Амеліна «Синдром листопаду».
22. М. Слабошпицький. «Велика війна 2014».

ДЛЯ ДОДАТКОВОГО ПРОЧИТАННЯ

1. Валерій Шевчук «У череві апокаліптичного звіра», «Жінка-змія», «Місяцева зозулька з Ластів'ячого гнізда».
2. Галина Пагутяк «Записки Білого Пташка», «Слуга з Добромиля».
3. Юрій Андрухович «Перверзія», «Дванадцять обручів», «Лексикон інтимних міст».
4. Юрко Іздрик «Воцтек», «Подвійний Леон».
5. Тарас Прохасько «Інші дні Анни», «НепрОсті», «Лексикон таємних знань».
6. Василь Шкляр «Маруся», «Ностальгія», «Чорне сонце».
7. Оксана Забужко «Польові дослідження з українського сексу», «Казка про калинову сопілку».
8. Євгенія Кононенко «Зрада», «Повії теж виходять заміж», «Симбалайн».
9. Галина Тарасюк «Сестра моєї самотності», «Гаспид і Маргарита», новели на вибір.
10. Марія Матіос «Нація», «Майже ніколи не навпаки», «Черевички Божої матері».
11. Степан Процюк «Маски опадають повільно», «Руйнування ляльки», «Бийся головою до стіни», «Тотем».
12. Вячеслав Медвідь «Льох», «Кров по соломі».
13. Євген Пашковський «Безодня», «Щоденний жезл».
14. Олесь Ульяненко «Сталінка», «Дофін сатани».
15. Василь Слапчук «Сліпий дощ», «Дикі квіти», «Осінь за щокою».
16. Мирослав Дочинець «Горянин», «Карби і скарби».
17. Люко Дашвар «Молоко з кров'ю», «Биті є», «Село не люди», «ПоКров».
18. Макс Кідрук «Бот 2», «Твердиня» та ін.
19. Любко Дереш «Поклоніння ящірці», «Намір», «Архе», «Миротворець».
20. Сергій Жадан «Ворошиловоград», «Депеш мод», «Месопотамія».
21. Володимир Лис «Маска», «Гіркий присмак ніжності».
22. Юрій Щербак «Час смертохристів», «Час тирана».
23. Світлана Талан «Не вурдалаки», «Розколоте небо» та ін.
24. Ірен Роздобудько «Гудзик», «Зів'ялі квіти викидають», «Оленіум», «Одного разу...».

25. Дара Корній «Зірка для тебе», «Коли ти поруч» та ін.
26. Софія Андрухович «Сьомга», «Старі люди», «Фелікс Австрія».
27. Таня Малярчук «Ендшпіль Адольфо», «Біографія випадкового чуда».
28. Наталка Сняданко «Колекція пристрастей, або Пригоди молодії українки», «Гербарій коханців».
29. Тарас Антипович «Хронос».
30. Олександр Михед «Понтизм», «Астра».

ВІРШІ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАПАМ'ЯТЬ

1. В. Голобородько «Сам за деревом», «Без імені», «Ми йдемо по Україні», «Сліпі падають до ями своїх очей», «Хай слово тоді умре», «Калина об Різдві».
2. Ю. Андрухович «Елегія 60-х», «Ніжність», «Сім грудневих порівнянь», «Легенда про дивака», «Україна ж – це країна барокко», «Що хочеш ти? Спокою під крилом».
3. О. Забужко «Попелюшка» (уривок), «Відлопотити дощами за ворота», «Визначення поезії» (уривок).
4. В. Герасим'юк «Прийшли вночі», «Чоловічий танець», «Де ті царі...», «Я вижив тут, я тобі віддам», «Ми на камінь поклали мечі».
5. Ігор Римарук «А те, що живий, – серед ночі засвідчує страх», «Скляне життя», «Один», «Діва Обида», «Різдво», «Ксерокопія».
6. Марія Матіос «Із днів материнства», «Я в цім саду бувала у раю», «Жіночий аркан» (на вибір).
7. Сергій Жадан «Кода», «Синай», «Падає сніг», «Дні Марії» (на вибір).
8. Юрій Іздрик «Кобзарики», «Пам'ять дощами вимило», «LOOK!», «Ще зима не дійшла» та ін.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Модульна контрольна робота № 1

Варіант 1

1. Назвіть основні покоління в сучасній українській літературі:
  - а) 60-ки, 70-ки;
  - б) 60-ки, 70-ки, 80-ки, «позадесятники»;
  - в) 60-ки і «постшістдесятники»;
  - г) 70-ки, 80-ки, 90-ці, «постдев'яностівці»;
  - г) поділу на покоління не існує.

2. Хто із сучасних письменників послуговується прийомом «потокуну свідомості»?
  - а) Б. Жолдак;
  - б) Ю. Винничук;
  - в) Ю. Андрухович;

- г) Ю. Іздрик;
- г) Є. Пашковський.

3. Який твір О. Забужко створила на матеріалі усної народної творчості та біблійної легенди?

- а) «Сестро, сестро»;
- б) «Польові дослідження з українського сексу»;
- в) «Казка про калинову сопілку»;
- г) «Хроніки від Фортінбраса»;
- г) «Шевченків міф України».

4. Укажіть поетичні збірки В. Герасим'юка:

- а) «Небо і площі»;
- б) «Діти трепети»;
- в) «Середмістя»;
- г) «Була така земля»;
- г) «Смереки».

5. Оберіть основні прикмети поетичної творчості М. Воробйова:

- а) синтез національного і модерного начал;
- б) ірраціоналізм;
- в) алогічність;
- г) пародійність та інвектива;
- г) астрофічність.

6. Назвіть представників генерації «літературних батьків»:

- а) І. Франко;
- 122
- б) І. Жиленко;
- в) Б. Жолдак;
- г) В. Самійленко;
- г) П. Загребельний.

7. Укажіть прикметну рису прозового доробку М. Матіос.

- а) національна проблематика;
- б) фіксація миттєвих вражень і миттєвих відчуттів;
- в) зображення світу через сон, марення;
- г) народнопісенна основа творів;
- г) автобіографічність.

8. Укажіть риси естетики «Бу-Ба-Бу»:

- а) естетика виживання (відчуття особистої свободи в умовах несвободи);
- б) карнавалізація дійсності;
- в) епатаж;
- г) сентименталізм;
- г) використання засобів комічного.

9. Укажіть прикмети постмодернізму:

- а) антиідеологічність;
- б) іронічність;
- в) гра;
- г) еkleктизм;
- г) інтертекстуальність.

10. Оберіть письменників, які входили в літературне угруповання «Пропала грамота»:

- а) О. Ірванець;
- б) Ю. Позаяк;
- в) В. Недоступ;
- г) Р. Садловський;
- г) С. Либонь.

11. Есе «Мій улюблений твір сучасної української літератури»

Варіант 2

1. Укажіть письменників, які входили в літгурт «Нова дегенерація»:

- а) І. Лучук;
- б) Р. Садловський;
- в) І. Андрусяк;
- г) І. Римарук;
- г) І. Ципердюк.

2. Оберіть одну із провідних рис детективів Є.Кононенко:

- а) емоційна напруженість сюжету;
- б) мінімум художніх засобів;
- в) поєднання детективної інтриги й соціальної критики;
- г) відсутні містичні елементи;
- г) акцентований натуралізм вбивства.

3. З-поміж указаних творів виберіть есеїстику Ю. Андруховича:

- а) «Щоденний жезл»;
- б) «Дванадцять обручів»;
- в) «Хроніки від Фортінбраса»;
- г) «Моя Європа»;
- г) «Шевченків міф України».

4. Укажіть поетичні збірки С. Жадана:

- а) «Вогнище на дощі»;
- б) «Цитатник»;
- в) «Історія культури початку століття»;
- г) «Небо і площі»;
- г) «Балада про війну і відбудову».

5. Підкресліть прикметну рису прози С. Процюка:

- а) сентименталізм;
- б) потік свідомості;
- в) зображення світу через сон, марення;
- г) міфологізація села;
- ґ) есеїзм.

6. Укажіть лауреатів Шевченківської премії:

- а) В. Медвідь;
- б) О. Ульяненко;
- в) Л. Голота;
- г) Є. Пашковський;
- ґ) Д. Іванов.

7. Назвіть авторку «анти-роману», в якому моделюється проблема материнства та творчості:

- а) Галина Пагутяк;
- б) Оксана Забужко;
- в) Ніла Зборовська;
- г) Ліна Костенко;
- ґ) Євгенія Кононенко.

8. Укажіть дослідників сучасного літературного процесу:

- а) Т. Гундорова;
- б) М. Павлишин;
- в) Т. Прохасько;
- г) С. Балей;
- ґ) О. Білецький.

9. Оберіть твори Валерія Шевчука, в яких постає образ демонічної жіночності:

- а) «Горбунка Зоя»;
- б) «Середохрестя»;
- в) «Юнаки з вогненної печі»;
- г) «Жінка-змія»;
- ґ) «Дім на горі».

10. Оберіть українського прозаїка, котрий пише в стилі «посткатастрофної прози»:

- а) Л. Дереш;
- б) Л. Кононович;
- в) Т. Прохасько;
- г) М. Кідрук;
- ґ) А. Любка.

11. Есе «Мій улюблений твір сучасної української літератури»

Модульна контрольна робота № 2

Варіант 1

1. Укажіть теми і проблематику романів Є.Пашковського:

- а) незвичайний герой у небуденних ситуаціях;
- б) проблема самотності сучасної людини;
- в) проблема історичної пам'яті;
- г) відраза до прогресу;
- д) протиставлення світу природи, села несвіту міської цивілізації.

2. Автором кримінального роману в сучасній прозі є....

- а) Євгенія Кононенко;
- б) Василь Шкляр;
- в) Леонід Кононович;
- г) Андрій Кокотюха;
- д) Андрій Курков.

3. Укажіть сучасні літературні угруповання:

- а) «Урбіно»;
- б) «ОЧІ»;
- в) «500»;
- г) «Музагет»;
- д) «Музейний провулок, 8».

4. Укажіть ознаки роману «Солодка Даруся» М. Матіос:

- а) неореалістична поетика;
- б) символічний підтекст;
- в) Даруся як метафора української душі в апокаліпсисі ХХ ст.;
- г) карнавальна дійсність;
- д) барокові тенденції.

5. Новочасною версією давньої легенди про Кирила Кожум'яку є роман...

- а) «Перверзія» Ю. Андруховича;
- б) «Записки Білого пташка» Г. Пагутяк;
- в) «Рівне/Ровно» О. Ірванця;
- г) «Очамимря» О. Ірванця;
- д) «Бурдик» В. Діброви.

6. Назвіть твори, які присвячені художньому осмисленню подій Євромайдану та російської-української війни:

- а) «Вогнище на дощі» П. Вольвача;
- б) «Маріупольський процес» Г. Вдовиченко;
- в) «Оголений нерв» С. Талан;
- г) «Черевички Божої матері» М. Матіос;
- д) «Луганський щоденник» С. Жадана.

7. Укажіть письменників, яких зараховують до «міленіумного» покоління «позадесятників»:

- а) С. Жадан;
- б) Л. Дереш;
- в) І. Карпа;
- г) В. Лис;
- г) О. Лишега.

8. Укажіть основні художні прикмети прози М. Дочинця:

- а) епіграф як елемент архітектоніки;
- б) концептуальність заголовка;
- в) наявність документальної основи;
- г) інтертекстуальність, колаж;
- г) кічевість, епатаж.

9. Назвіть роман В. Лиса, в основі якого розповідь про долю трьох жінок:

- а) «Маска»;
- б) «Соло для Соломії»;
- в) «Століття Якова»;
- г) «І прибуде суддя»;
- г) «Країна гіркої ніжності».

10. Укажіть сучасну письменницю, котра пройшла курс сценічної майстерності голлівудського професора Річарда Креволіна і писала сценарії для кіностудій «Луна-Одесса» і «Время – это все»:

- а) І. Карпа;
- б) Люко Дашвар;
- в) С. Андрухович;
- г) С. Поваляєва;
- г) М. Матіос.

10. Назвіть сучасного письменника, котрий разом з організацією «Література. РВ» розпочали науково-популярний проект «Quantum»:

- а) С. Жадан;
- б) А. Любка;
- в) Л. Дереш;
- г) Ю. Іздрик;
- г) М. Кідрук.

11. Проблеми сучасної критики.

Варіант 2

1. Назвіть сучасного поета, котрий використовує потужний елемент субкультури, молодіжний сленг, елементи пародії й самопародії:

- а) С. Жадан;

- б) І. Андрусяк;
- в) С. Процюк;
- г) Л. Дереш;
- г) І. Ципердюк.

2. Хто автор сучасної поезії на афганську тематику?

- а) Ю. Андрухович;
- б) А. Любка;
- в) С. Жадан;
- г) В. Слапчук;
- г) О. Ірванець.

3. У якому романі В. Слапчука кожен розділ написано від імені героїв роману?

- а) «В очікуванні на інквізитора»;
- б) «Політ механічної зозулі над власним гніздом»;
- в) «Дикі квіти»;
- г) «Прокляття»;
- г) «Осінь за щокою».

4. Укажіть причину, яка змусила персонажів роману Ю. Іздрика Воццека замкнути дружину і сина у підвалі?

- а) щоб убити;
- б) щоб порятувати від інформаційного шоку;
- в) щоб утекти і бути вільним;
- г) щоб читати їм моралізаторські проповіді;
- г) щоб потрапити до психлікарні для усамітнення.

5. Назвіть авторку сучасного міського фентезі:

- а) Є. Кононенко;
- б) Люко Дашвар;
- в) Дара Корній;
- г) М. Дяченко;
- г) М. Кіяновська.

6. Укажіть нові жанри прози, що їх витворили сучасні письменники:

- а) роман-симбіонт;
- б) роман жахів;
- в) сентиментальний роман;
- г) історико-пригодницький роман;
- г) роман-технотрилер.

7. Назвіть автобіографічний роман С.Жадана про власне покоління:

- а) «Цитатник»;
- б) «Депеш мод»;
- в) «Генерал Юда»;
- г) «Балади про війну і відбудову»;

г) «Марадонна».

8. Назвіть сучасного українського письменника, котрий першим написав у жанрі технотрилера:

- а) Л. Дереш;
- б) Л. Кононович;
- в) Т. Прохасько;
- г) Ю. Іздрик;
- г) М. Кідрук.

9. Назвіть роман і його автора, основою якого є щоденникові нотатки головного героя – аскета-відлюдника:

- а) «Ворошиловоград» С. Жадана;
- б) «Криничар» М. Дочинця;
- в) «Архе» Л. Дереша;
- г) «Подвійний Леон» Ю. Іздрика;
- г) «Бийся головою до стіни» С. Процюка.

10. Назвіть сучасного письменника, котрий у 2015 році отримав престижну літературну премію Angelus, якою в Польщі відзначають найкращих авторів Центральної Європи:

- а) С. Жадан;
- б) А. Любка;
- в) Л. Дереш;
- г) Ю. Іздрик;
- г) М. Кідрук.

11. Перспективи розвитку літературної критики в Україні.

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ (ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ)

1. Культурно-історичні умови розвитку літературного процесу в Україні останньої чверті ХХ – початку ХХІ століття.
2. Типи дискурсів у сучасній українській літературі: неопозитивізм, неомодернізм, постмодернізм як моделі національно-культурного самоусвідомлення.
3. «Київська школа» поезії – оригінальний модерний проект в українській літературі другої половини ХХ ст.
4. Міфопоетичний світ Василя Голобородька.
5. Мистецтво поетичного міфотворення Віктора Кордуна.
6. Специфіка поетичного світу Миколи Воробйова.
7. Поетична генерація сімдесятників.
8. Творчість Тараса Федюка.
9. Поетична творчість Ігоря Римарука.
10. Василь Герасим'юк як репрезентант модерної лірики сімдесятників, її міфологічної течії.

11. Роздуми про суть та істину буття у прозі К. Москальця (роман «Вечірній мед», повість «Келія Чайної троянди»).
12. Проблематика прози Г. Пагутяк («Книга снів і пробуджень», «Записки Білого Пташка»).
13. Передпостмодерні явища в сучасній українській прозі. Літературний андеграунд в тоталітарних умовах.
14. Дискурс київсько-житомирської сміхової альтернативи (В. Діброва «Бурдик», В. Даниленко «Дзеньки-бреньки»).
15. Класична сатира: новела М. Рябчука «До Чаплі на уродини», тексти Ю. Винничука та Ю. Іздрика.
16. Богдан Жолдак – автор книжок прози «Спокуси», «Яловичина». Представник комедійного соц-арту.
17. Трагіфарс, естетична гра у романі Юрія Іздрика «Подвійний Леон». Роман «Воццек»: відтворення «історії хвороби» головного героя.
18. Постмодернізм як культуротворчий феномен. Світоглядовофілософські передумови появи постмодерну.
19. Естетична система напряму. Рівні постмодерного напряму.
20. Прикмети постмодерного мистецтва.
21. Український літературний феномен постмодернізму, його різновиди.
22. Дослідження явища постмодернізму сучасною літературознавчою наукою.
23. Посткарнавальна література як друга течія постмодернізму в українській літературі (В. Діброва, Ю. Винничук, Ю. Іздрик, Б. Жолдак, О. Ульяненко, «Нова дегенерація», «Червона фіра», «пси святого Юра» тощо).
24. Суспільні трансформації 80-х років та їх осмислення у літературі.
25. Естетичні орієнтири вісімдесятників.
26. Сатирична проза Юрія Винничука.
27. Критичний пафос у поезії вісімдесятників (І. Павлюк, О. Софієнко).
28. Жіночий простір у прозі Є. Кононенко.
29. Авангард 80-х як акція протесту. Літературні авангардисти. Творчість літературного гурту «Бу-Ба-Бу».
30. Посткарнавальна рефлексія Ю. Андруховича («Перверзія», «Московіада»).
31. Риси постмодернізму в «Рекреаціях» Ю. Андруховича.
32. Авантюрна постмодерна проза Олександра Ірванця: проблематика і жанрова своєрідність.
33. Сильові течії в сучасній українській поезії (традиційна, модерна, авангардистська), їх естетичні засади та представники.
34. Формування поетичної генерації «дев'ятдесятників». Особливості постмодерної естетики поетів 90-х років, її відмінність від творчих засад вісімдесятників.
35. Творчість літгурту «Нова дегенерація».
36. Поетична творчість Павла Вольвача.
37. Творчість Василя Слапчука.

38. Місце Олеся Ульяненка в літературному процесі к. ХХ – п. ХХІ ст. (романи «Сталінка», «Вогненне око», «Богемна рапсодія», «Зимова повість», «Син тіні»).
39. Проза В'ячеслава Медведя, художні орієнтири.
40. Апокаліптичні соціальні маргіналиї у прозі Є.Пашковського (романи «Безодня», «Вовча зоря»). Проблематика роману-попередження Є.Пашковського «Щоденний жезл».
41. Художня своєрідність роману «Свято» Євгена Пашковського.
42. Естетична концепція жіночої прози. Термін «жіноча література» («жіноча проза», «жіноча поезія», «жіноче письмо»).
43. Творчість Оксани Забужко. Проблематика повісті «Я, Мілена».
44. Проза Ніли Зборовської як психоаналітична модель жіночого письма.
45. Творчість Степана Процюка. Художня своєрідність роману «Інфекція».
46. Проблематика, жанрові різновиди прози Марії Матіос. Проблематика роману «Солодка Даруся».
47. Творчість Валерія Шевчука 90-х – 2000-х років: проблематика, образи, стиль.
48. Особливості прозопису Мирослава Дочинця. Ідейно-тематичний та стильовий рівні роману «Вічник».
49. Проблематика прозопису Володимира Лиса. Поетика роману «Століття Якова».
50. Творчість Сергія Жадана. Романи «Депеш мод», «Ворошиловоград».
51. Поняття «масової літератури». Творчість Люко Дашвар.
52. Жанрові виміри тревелогів Максима Кідрука («Мексиканські хроніки», «Любов і піраньї» тощо). Роман Максима Кідрука «Бот»: спроба створення першого українського технотрилера.
53. Тенденції розвитку сучасної української драматургії.
54. Тенденції розвитку історичного роману у 1990-ті рр. «Нова хвиля» історичної романістики у 90-ті рр ХХ ст. Сучасне переосмислення національної історії.
55. Сучасна українська біографістика (В. Врублевська, Р. Горак, С. Процюк та ін).
56. Жанрове розмаїття «масової літератури» (детективи, трилери, мелодрами, кримінальні романи тощо).
57. Розвиток детективного українського жанру, його репрезентанти.
58. Жанрово-стильові особливості сучасної української фантастики (постапокаліптика, кіберпанк, космоопера, наукова фантастика).
59. Генерація постдевіантів чи «міленіумне покоління» (Л. Дереш, Т. Малярчук, Н. Сняданко, С. Андрухович, А. Любка).
60. Найновіші тенденції сучасного літературного процесу.

8. ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

ОКР «Бакалавр» спеціальність – «Журналістика»	Кафедра журналістики та мовної комунікації 2023 – 2024 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Сучасна українська література та літературно-художня критика»	ЗАТВЕРДЖУЮ Завідувач кафедри М.І.Навальна Протокол № ___ від ____
---	---	---	---

Тестові завдання різних типів

1. 1. Встановіть відповідність між авторами та їх творами:

1	«Століття Якова»	1	Василь Шкляр
2	«Покров»	2	Володимир Лис
3	«Характерник»	3	Оксана Забужко
4	«Музей покинутих секретів»	4	Люко Дашвар

2. Назвіть роман В. Лиса, в основі якого розповідь про долю трьох жінок:

1	«Соло для Соломії»;
2	«Століття Якова»;
3	«І прибуде суддя»;
4	«Країна гіркої ніжності».

3. Назвіть сучасного українського письменника, котрий першим написав у жанрі технотрилера:

--

4. Укажіть сучасні літературні угруповання:

1	«Урбіно»;
2	«ОЧІ»;
3	«500»;
4	«Музагет»;
5	«Музейний провулок, 8».

5. Який твір О. Забужко створила на матеріалі усної народної творчості та біблійної легенди?

--

6. Укажіть прикмети постмодернізму:

1	антиідеологічність;
2	іронічність;
3	гра;
4	еклектизм;
5	інтертекстуальність.

7. Хто із сучасних письменників послуговується прийомом «потоків свідомості»?

--

8 Найвідоміший прозовий твір Ліни Костенко.

--

9. Автором кримінального роману в сучасній прозі є....

--

10. Назвіть твори, які присвячені художньому осмисленню подій Євромайдану та російської-української війни.

--

Екзменаційні запитання

1. Культурно-історичні умови розвитку літературного процесу в Україні останньої чверті ХХ – початку ХХІ століття.
2. Особливості прозопису Мирослава Дочинця. Ідейно-тематичний та стильовий рівні роману «Вічник».

9. Методи навчання

Словесні (розповідь, пояснення, навчальна дискусія, лекційний метод), практичні (вправа, практична робота, створення та представлення презентацій, самопрезентацій, колективне обговорення проблем, студентські наукові конференції, захист творчих проєктів), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

10. Форми контролю

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного контролю (усне та письмове опитування), проміжної атестації у межах кожного модуля (тестуванням за усіма темами модуля), підсумкового контролю (екзамен).

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 01.05.2023 р. № 404).

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74 -89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **РДИС** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **РНР** (до 70 балів): **РДИС = РНР + РАТ**.

12. Рекомендована література

Основна

1. Габор В. Від Джойса до Чубая: Есеї, літературні розвідки та інтерв'ю. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 168 с.
2. Голобородько Я. New Ukrainian alternative (Знакові тексти помежів'я ХХ – ХХІ століть). Харків : Основа, 2005. 116 с.
3. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2005. 263 с.
4. Даниленко В. П. Лісоруб у пустелі. Київ : Академвидав, 2008. С. 127 – 128.
5. Дивоовид: Антологія української поезії ХХ століття: упорядкування, передмова, довідки про авторів І.Лучука. Тернопіль : Навчальна книга, 2007. 784 с.
6. Дністровий А., Андрусак І. Сучасна українська література кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст. : Хрестоматія. Київ: Національний книжковий проєкт, 2010. 464 с.
7. Зборовська Н. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків. Київ, 1999. 190 с.

8. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ :Академвидав, 2006. 500 с.
9. Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду. Київ: Академія, 2014.
9. Констанкевич І. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності: навч. посібник. Луцьк, 2012. 328 с.
10. Москалець Костянтин. Сполохи: літературна критика та есеїстика. Львів: ЛА «Піраміда», 2014. 172 с.
11. Неборак В. Введення у Бу-Ба-Бу: (Хронопис кінця тисячоліття). Львів: ЛА «Піраміда», 2015. 308 с.
12. Павлишин М. Канон і іконостас: літературно-критичні статті. Київ, 1997. 190 с.
13. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: літературна критика. Луцьк ; ПВД «Твердиня», 2011. 216 с.
14. Саєнко В. Сучасна українська література: компендіум. Одеса, 2014. 352с.
15. Скорина Л. Мистецтво складати пазли: статті, рецензії, есе. Черкаси: Вид. Чабаненко Ю., 2012. 194 с.
16. Сучасний літературний процес: імена та тенденції : аналітично-інформаційне видання / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад.С. В. Сагайдак, Г. П. Кашуба. Суми, 2008.

Додаткова

17. Українське слово. Хрестоматія української літератури ХХ ст.:У 4-х кн./ Упор. В. Яременко. Київ,1994. Т.3., К.,1996. Т.4.
18. Українські літературні школи та групи 60 – 90-х рр. ХХ ст. :антологія / авторський проект Василя Габора. Львів, 2009. 618с.
19. Українські літературні школи та групи 60—90-х рр. ХХ ст.:Антологія вибраної поезії та есеїстики / Упоряд., автор вступ. слова, біобібліограф. відомостей та прим. Василь Габор. Львів: ЛА «Піраміда», 2009. – 620 с.
20. Філоненко С. Концепція жінки в українській жіночій прозі 90-х років ХХ ст.: Монографія. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. 158 с.
21. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період: Навч. посібник. Київ: Академія, 2008. 248 с.
22. Юрчук О. О. У тіні імперії. Українська література в світлі постколоніальної теорії : монографія / наук. консульт. П. В. Білоус. Київ : Академія, 2013. 224 с.
23. Якубовська М. У дзеркалі слова: есеї про сучасну українську літературу. Львів, 2005. 751с.